

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

Μάθημα: ΙΣΤΟΡΙΑ κοινού κορμού

Ημερομηνία: 17 Μαΐου 2018

Τάξη: Α'

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες και 30 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ **ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ**
ΟΔΗΓΙΕΣ

- Να γράφετε μόνο με μπλε μελάνι.
- Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού.
- Το εξεταστικό δοκίμιο βαθμολογείται με 100 μονάδες.
- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία μέρη.
- Να γράψετε τις απαντήσεις σας στα φύλλα εξέτασης.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (20 μονάδες)

Να απαντήσετε υποχρεωτικά και στις **δύο (2)** ερωτήσεις:

1. Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τα γράμματα της στήλης Α' και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο ορθό αριθμό της στήλης Β'.

Προσοχή: Στη στήλη Β' υπάρχει ένα επιπλέον στοιχείο.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
Α. Ερρίκος Σλήμαν	1. Κούριον
Β. Σταςάνωρ	2. Κίτιον
Γ. Αριστόκυπρος	3. Σαλαμίνα
Δ. Τεύκρος	4. Μυκήνες
Ε. Μίνωας	5. Σόλοι
	6. Κνωσσός

(5Χ2=10 μονάδες)

2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι ορθό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «**ορθό**» ή «**λάθος**», δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

α. Ο Περικλής ταυτίστηκε με τα καλύτερα χρόνια της Αθήνας, γι' αυτό το όνομά του ταυτίστηκε με την περίοδο αυτή με τη φράση «χρυσός αιώνας του Περικλή».

β. Στη χαλκολιθική περίοδο οι Κύπριοι τεχνίτες δημιούργησαν σταυρόσχημα ειδώλια που συμβόλιζαν τη λατρεία της γονιμότητας και της γυναίκας.

γ. Στην Ύστερη εποχή του χαλκού λατρευόταν ένας θεός που πατούσε σε πήλινο τάλαντο και απεικόνιζε τον θεό προστάτη της αγγειοπλαστικής.

δ. Τα κυκλώπεια τείχη ήταν τείχη που έφτιαξαν μυθικά πλάσματα στην Ελλάδα πριν τον Μυκηναϊκό πολιτισμό.

ε. Ο οικισμός της Χοιροκοιτίας βρίσκεται στην επαρχία Λάρνακας, κοντά στον ποταμό του Μαρωνίου και ανήκει στη Νεολιθική εποχή.

(5Χ2=10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (45 μονάδες)

Να απαντήσετε **ΜΟΝΟ** σε **τρεις (3)** από τις τέσσερις (4) ερωτήσεις:

1. Να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

α) Έντιμη Ειρήνη:

(διαφορετική ονομασία, βασιλείς που την υπέγραψαν, ποιο γεγονός προηγήθηκε, δύο όροι της συνθήκης) (μον. 9)

β) Εξελληνισμός:

(ανάλυση όρου, πού έγινε, από ποιους, απλή αναφορά σε δύο τομείς στους οποίους παρατηρούνται στοιχεία εξελληνισμού) (μον. 6)

2. «Την εποχή του Περικλή η Αθήνα φτάνει στο απόγειο της πολιτικής και πολιτιστικής της ανάπτυξης».

α) Να αναφέρετε και να εξηγήσετε **δύο (2) μέτρα** που πήρε ο Περικλής, για να ενισχύσει το Δημοκρατικό πολίτευμα. (μον. 6)

β) Να παρουσιάσετε **τρεις (3)** από τις «λειτουργίες» που αναπτύχθηκαν κατά την εποχή του Περικλή. (μον. 9)

3. «Ο Μέγας Αλέξανδρος είναι μια σημαίνουσα φυσιογνωμία, το έργο του οποίου αποτελεί σταθμό στην ιστορία».

α) Να αναφέρετε **δύο (2)** επιτεύγματά του στον πολιτικό τομέα. (μον. 5)

Β) Να αναφέρετε **τέσσερα (4)** επιτεύγματά του στον πολιτιστικό τομέα. (μον. 10)

4. «Τα συμπτώματα της παρακμής και της κακοδαιμονίας που κατέτρυχαν τον ελληνικό κόσμο απασχόλησαν κάποιους πνευματικούς ανθρώπους, οραματιστές ενός πανελλήνιου συνασπισμού».

α) Τι ήταν η Πανελλήνια Ιδέα και ποιος τη διατύπωσε πρώτος; (μον. 6)

β) Να αναφέρετε τον κύριο εκφραστή της και **δύο (2)** πόλεις ή ηγέτες της εποχής που θα μπορούσαν να την πραγματοποιήσουν; (μον. 6)

γ) Ποιος την υλοποίησε τελικά και με ποιον τρόπο; (μον. 3)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 μονάδες)

Να απαντήσετε **ΜΟΝΟ** σε **ΕΝΑ (1)** από τα δύο (2) πιο κάτω ζητήματα. (Κάθε ζήτημα βαθμολογείται με 35 μονάδες)

Ζήτημα Πρώτο

Ερώτηση 1

*Κατά τον ιστορικό Γκρότιο, ο **Ευαγόρας Α'** (435-374 π.Χ.) υπήρξε Έλληνας εξαιρετικής δραστηριότητας και διάνοιας, που έδωσε νέα πνοή στο ελληνικό στοιχείο της Κύπρου. Σταθερά προσηλωμένος στην πόλη των Αθηνών, εξυγίανε τους πολιτικούς θεσμούς και τον κρατικό μηχανισμό, αναζωογόνησε την εμπορική και οικονομική δραστηριότητα και προήγαγε μεθοδικά τις τέχνες και τα γράμματα. Ήταν ο πρώτος Κύπριος βασιλέας που έκοψε, σε πείσμα της επικυριαρχίας του μεγάλου Βασιλέα, χρυσά νομίσματα, για να υπογραμμίσει τη βασιλική εξουσία και την πλήρη αυτονομία του, χρησιμοποιώντας μάλιστα ως σύμβολο τη μορφή του Ηρακλή, ως ευεργέτη των Ελλήνων και όλων των ανθρώπων. Αναπροσανατόλισε τις εμπορικές και διπλωματικές σχέσεις της Κύπρου προς το αιγαιακό και δυτικομεσογειακό κόσμο, εγκαθίδρυσε το ελληνικό πάνθεο στο επίκεντρο των θρησκευτικών αντιλήψεων των συμπατριωτών του και έθεσε στέρεες τις βάσεις της ευημερίας και της ανάπτυξης του λαού.*

Ιστορία της Κύπρου, Τόμος Α', Εκδ. Οδύσσεια, Κύπρος, 2012.

Αφού μελετήσετε το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να γράψετε αναλυτικά:

- α) **Δύο (2)** ενέργειες του Ευαγόρα που βοήθησαν τη Σαλαμίνα να αναπτυχθεί στον πολιτιστικό τομέα. (μον. 8)
- β) **Δύο (2)** ενέργειες του Ευαγόρα με τις οποίες αναπτύχθηκε η Σαλαμίνα στον οικονομικό τομέα. (μον. 6)

Ερώτηση 2

Αφού παρατηρήσετε προσεκτικά τις πιο κάτω εικόνες:

- α) Να παρουσιάσετε τη θέση της γυναίκας στη μινωική Κρήτη. (μον. 2)
- β) Να αναφέρετε **τέσσερα (4)** θρησκευτικά χαρακτηριστικά της ζωής των Μινωιτών. (μον. 4)
- γ) Να γράψετε σε ποιο έθιμο αναφέρεται η εικόνα 2; (μον. 2)

1

2

Ερώτηση 3

Οι δύο βασικές αρχές της πολιτικής του Κίμωνα ήταν η συνέχιση του πολέμου εναντίον της Περσίας και η διατήρηση των καλών σχέσεων με τους Λακεδαιμονίους. Υποστήριξε το δόγμα της διπλής ηγεσίας: η Αθήνα θα ήταν η κυρίαρχος των θαλασσών, αλλά θα έπρεπε να αναγνωρίσει τη Σπάρτη ως κυρίαρχο στην ξηρά. Η συμπάθεια του Κίμωνα προς τη Σπάρτη και οι εκεί γνωριμίες του αποτέλεσαν ένα σημαντικό πολιτικό γεγονός και χωρίς αμφιβολία βοήθησε να αναβληθεί η ρήξη μεταξύ Σπάρτης και Αθήνας.

Bury, Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας II, σ. 327

Με βάση το πιο πάνω παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις:

α) Να γράψετε τις δύο (2) βασικές επιδιώξεις της στρατηγικής του Κίμωνα μετά τους Περσικούς Πολέμους. (μον. 4)

β) Να αναφέρετε δύο (2) οφέλη της στρατηγικής αυτής για τον Ελληνισμό της εποχής. (μον. 6)

γ) Να εξηγήσετε πώς συνδέεται ο Αθηναίος στρατηγός Κίμωνας με την πόλη του Κιτίου. (μον. 3)

Ζήτημα Δεύτερο

Ερώτηση 1

[...] Δημιουργήθηκε μια ξεχωριστή ομοσπονδία, η οποία έταξε σκοπό της τη συνέχιση του περσικού πολέμου και την προστασία των Ελλήνων της Μ. Ασίας από την κατακτητική βουλμία των Περσών. Σύμφωνα με τον εξωτερικό τύπο η συνένωση τούτη παγίωσε μια αμυντική και επιθετική συμμαχία με απεριόριστο χρόνο. Από τα μέλη της συμμαχίας οι πιο μεγάλες πολιτείες, και μάλιστα η Χίος, Σάμος, Λέσβος, ήταν υποχρεωμένες να δίνουν πολεμικά πλοία. Όσες πάλι δεν διέθεταν στόλο, κατέθεταν «φόρους» στο συμμαχικό ταμείο, που φυλαγόταν στο ναό του Απόλλωνος και της Αρτέμιδος στη Δήλο.

Χέρμαν Μπένγκτσον, Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδος, Αθήνα 1991.

α) Αφού μελετήσετε το πιο πάνω παράθεμα, να εξηγήσετε για ποια συμμαχία γίνεται λόγος και σε ποια ιστορική περίοδο ανήκει αυτή; **(μον. 4)**

β) Με βάση το πιο πάνω παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, πώς κρίνετε τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούσε η συμμαχία στην αρχή της ίδρυσης της και να αναφέρετε πώς ο τρόπος αυτός λειτουργίας διαφοροποιήθηκε στη συνέχεια. **(μον. 8)**

Ερώτηση 2

Το νησί φαίνεται ότι από τη φύση του και λόγω της επίκαιρης θέσης του έχει όλες τις προϋποθέσεις για να κυριαρχεί στον ελληνικό κόσμο· γιατί ελέγχει όλη τη θάλασσα στις ακτές της οποίας όλοι σχεδόν οι Έλληνες έχουν εγκατασταθεί· γιατί το ένα μέρος της βρίσκεται κοντά στην Πελοπόννησο και το άλλο κοντά στην Ασία... Για το λόγο αυτό ο Μίνως κατόρθωσε ν' αποκτήσει τη θαλασσοκρατία και από τα νησιά, άλλα κατέκτησε και άλλα αποίκησε και στο τέλος, αφού εκστράτευσε στη Σικελία, πέθανε εκεί κοντά στην Καμικό.

(Αριστοτέλη Πολιτικά 1271 β. 32-40. Β. Κρεμμυδά-Σ. Μαρκιανού, «Ο αρχαίος κόσμος», σ.58).

Αφού παρατηρήσετε προσεκτικά την πιο πάνω πηγή και τον πιο πάνω χάρτη, να αναφέρετε τέσσερις **(4) παράγοντες** που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία και την ανάπτυξη του **Μινωικού πολιτισμού**. **(μον. 10)**

Ερώτηση 3

«Ενώ, λοιπόν, οι Κύπριοι ήταν νικητές κι οι Ίωνες είχαν, ύστερα από σκληρή μάχη, νικήσει τους Φοίνικες στη θάλασσα, ο βασιλιάς του Κουρίου Στασάνωρ πρόδωσε τον αγώνα. Μαζί με τις δυνάμεις του εγκατέλειψε τους άλλους Κυπρίους και συνενώθηκε με τους Πέρσες. Τη λιποταξία ακολούθησαν και τα πολεμικά άρματα των Σαλαμινίων. Η νίκη τότε γύρισε με το μέρος των Περσών κι οι Κύπριοι έχασαν τη μάχη. Ο Ονήσιλος σκοτώθηκε και μαζί του ο Αριστόκυπρος, βασιλιάς των Σόλων».

Κάτιας Χατζηδημητρίου, *Ιστορία της Κύπρου*, Λευκωσία., 2002

Σύμφωνα με την πιο πάνω πηγή και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

- α) Να γράψετε ποιος ήταν ο **στόχος** της πολιτικής του **Ονήσιλου** για την Κύπρο και με ποιες **ενέργειες** προσπάθησε να τον πραγματοποιήσει. (μον. 5)
- β) Να αναφέρετε **τέσσερις (4) συνέπειες** που είχε η επανάσταση του Ονήσιλου για την Κύπρο. (μον. 8)

Ο Διευθυντής

.....
Γιώργος Ιωσηφίδης